

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2020 року)

У двох частинах

Частина 2

Суми
Сумський державний університет
2020

України, центральними органами виконавчої влади почато розробку законопроекту для повторної криміналізації контрабанди підакцизних товарів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Податковий кодекс України: Закон України від 2 груд. 2011 р. № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. 2011. №13-14, 15-16, 17. Ст. 112.
2. Митний кодекс України: Закон України від 13 бер. 2012 р. №4495-VI // Відомості Верховної Ради України. 2012. №44-45, 46-47, 48. Ст. 552.
3. ДФС: за контрабанду підакцизних товарів має бути кримінальна відповідальність. FINBALANCE. URL: <http://finbalance.com.ua/news/DFS-za-kontrabandu-pidaktsiznikh-tovariv-ma-but-i-kriminalna-vidpovidalnist> (дата звернення: 25.03.2020).
4. Хома В. О. Незаконне переміщення тютюнових виробів через митний кордон: український сегмент пошуку оптимальних шляхів вирішення проблеми. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2018. № 6. С.319–322.
5. Огляд ринку тютюну // Рейтинг. URL: <https://rating.zone/ohliad-rynku-tiutiunu/> (дата звернення 25.03.2020).
6. БІЙ З «ГІННІО», або що відбувається з контрабандою // Рейтинг. URL: <https://rating.zone/bij-z-tinniu-abo-shcho-vidbuvaietsia-z-kontrabandoiu/> (дата звернення 25.03.2020).
7. Контрабанду підакцизних товарів хочуть криміналізувати // Ліга Закон. URL: https://biz.ligazakon.net/ua/news/190322_kontrabandu-pdaktsiznikh-tovarv-khochut-krimnalzuvati (дата звернення: 25.03.2020).

ДОПОМОГА ОСОБАМ, ЩО ЗВІЛЬНИЛИСЯ З МІСЦЬ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

Мотузна А. В.

Студентка III курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Бондаренко О. С.

к. ю. н., старший викладач кафедри КПДС ННІ права

Сумського державного університету

Мало хто знає, що чекає особу, яка відбула покарання та повинна покинути установу і, здавалося б, почати нове життя. Переступаючи поріг установи відбування покарання в напрямку волі, колишні засуджені діляться на 2 типи: ті, кого чекають, у кого є родина та житло, і ті, хто автоматично стає безхатьком. На жаль, більшість відноситься до другого типу. Проте, одні з них, що мають освіту знаходять роботу, інші ж

залишаються на вулиці з поламанною долею. Збільшення кількості безпритульних людей на вулицях країни може призвести до серйозних наслідків, таких як, погіршення санітарно-епідеміологічного стану населення та міст в цілому, поширення інфекційних хвороб, демографічний спад, погіршення освітнього аспекту населення тощо. Задля уникнення перелічених проблем слід завчасно дбати про таких людей. Звичайно, після звільнення держава не може продовжувати їх утримувати за бюджетні кошти, але як і кожному бізнесу, так і знедоленій людині потрібен стартовий капітал. І це не лише кошти. Перш за все, особі потрібна оселя на перший час. Також, важливим є питання працевлаштування. І, можливо, одноразова соціальна виплата для витрат на харчування, придбання одягу та засобів для особистої гігієни. Така виплата може надаватися з розрахунком на те, що протягом року особа поверне державі надану їй виплату. Звичайно, особа може відмовитись від такої допомоги, щоб уникнути додаткових зобов'язань. Адже, більшість засуджених працюють, і звільняючись, мають деякі збереження.

Завдання з визначення місця проживання після звільнення та працевлаштування звільнених осіб покладається на органи пробації. Відповідно до Закону України «Про пробацію» пенітенціарна пробація – це підготовка осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, до звільнення з метою трудового і побутового влаштування таких осіб після звільнення за обраним ними місцем проживання [1].

Попередження проблеми бездомності серед осіб, які звільняються з установ виконання покарань регулюється Законом України «Про соціальну адаптацію осіб, які відбували покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк». Цим Законом визначено умови і порядок надання соціальної допомоги особам, які відбували покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, а також засади участі у їх соціальній адаптації органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій і об'єднань громадян [2].

Так, відповідними закладами зазначеним громадянам надаються соціальні послуги шляхом здійснення соціального патрулювання, передбачені Законом України «Про соціальні послуги» [3]. Соціальні послуги – це комплекс правових, економічних, психологічних, освітніх, медичних, реабілітаційних та інших заходів, спрямованих на окремі соціальні групи чи індивідів, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги, з метою поліпшення або відтворення їх життєдіяльності, соціальної адаптації та повернення до повноцінного життя [4].

Такі послуги можуть надаватись як на платній, так і на безоплатній основі. Також, для допомоги бездомним громадянам і безпритульним дітям, створюються соціальні

заклади. Такими закладами соціального захисту для бездомних громадян є:

– будинок нічного перебування – заклад соціального захисту для бездомних громадян, діяльність якого спрямована на поступове повернення особи до самостійного повноцінного життя шляхом надання їй комплексу послуг (соціальних, психологічних, юридичних, медичних тощо) з урахуванням індивідуальних потреб;

– центр реінтеграції – заклад соціального захисту для бездомних громадян, діяльність якого спрямована на поступове повернення особи до самостійного повноцінного життя шляхом надання їй комплексу послуг (соціальних, психологічних, юридичних, медичних тощо) з урахуванням індивідуальних потреб;

– соціальний готель – заклад соціального захисту для перебування бездомних громадян, який має у своєму складі окремі номери (кімнати). Розміщення та проживання бездомних громадян у соціальному готелі є платними. Оплата за проживання в соціальному готелі може здійснюватися безпосередньо бездомним громадянином або іншою фізичною чи юридичною особою [4].

Різновидом соціального житла є нічліжний будинок, діяльність якого регулюється відповідним положенням, але його створення – справа добровільна. Заклади соціального захисту для бездомних громадян створюються місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності відповідно до потреб регіону. Зазвичай, разом з такими будинками розташовані й органи ведення обліку бездомних осіб. Але таких будинків по Україні лише одиниці. Такі будинки рятують безхатніх людей у морози, за роки свого існування вони допомагають тисячам осіб. Під час перебування у такому будинку людина може працювати та збирати заощадження на власне житло у майбутньому. Також, часто в нічліжних будинках особам допомагають з оформленням необхідних документів, таких як паспорт громадянин України [5].

Нічліжний будинок представляю собою приміщення, які відповідають чинним санітарним і технічним вимогам, вимогам пожежної безпеки. Метою діяльності нічліжного будинку є зменшення кількості осіб, які ночують на вулиці, шляхом організації їх ночівлі та надання інших видів послуг.

Нажаль, міські ради не зобов'язані створювати нічліжні будинки, томі звільненим ув'язненим у більшості областей України нікуди податися. Вважаю необхідним створити норму, яка б у примусовому порядку зобов'язувала міські ради організувати такі будинки. Проаналізувавши Інтернет-ресурси, була знайдена інформація лише про кілька таких будинків, які є менше ніж в половині областей України.

Щодо працевлаштування, то трудове законодавство передбачає, що на

підприємствах 5% робочих місць «резервується» для людей з інвалідністю, колишніх в'язнів, інших груп. Якщо керівник підприємства відмовляється брати на роботу таких людей, його за це штрафують [6].

Вважаю за необхідне створити базу вакантних місць для осіб, які звільняються з місць позбавлення волі. Так, колишні в'язні швидше знаходять роботу, а центри зайнятості зможуть ефективніше допомагати з її пошуком. На жаль, Закон України про зайнятість не передбачає отримання ваучера на навчання особами, які звільнились з місць позбавлення волі. Але як правило, під час виконання покарання засуджені особи отримують професійно-технічну освіту, і звільнившись, мають достатні кваліфікаційні навички для пошуку роботи. Проблема полягає лише в забезпеченні їх робочими місцями. Було б доцільно створювати державні підприємства, робочі місця на яких були б доступні лише для осіб, що звільнились з місць позбавлення волі.

Комплексним способом надання допомоги звільненим особам можна вважати фермерські господарства. Вони могли б забезпечувати осіб житлом, роботою та харчуванням. Деякі види роботи на таких підприємствах не потребують особливих професійних навичок. На мою думку, це найбільш ефективний та рентабельний спосіб допомоги колишнім в'язням та їх соціальної адаптації.

Відповідно до ст. 24 Закону України «Про соціальну адаптацію осіб, які відбували покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк», витрати на заходи соціального патронажу здійснюються відповідно до Бюджетного кодексу України. Додаткове фінансування здійснюється за рахунок залучених на добровільних засадах коштів підприємств, установ, організацій, які не є у державній власності, об'єднань громадян та фізичних осіб. Тобто підтримання осіб, які звільняються з місць позбавлення волі відбувається як на державному, так і на місцевому рівнях. Але на практиці, дана сфера майже не фінансується державою

Отже, на законодавчому рівні питання соціальної адаптації колишніх засуджених врегульоване досить непогано, але на практиці підтримка таких осіб майже не здійснюється. Існує потреба в удосконаленні законодавства, наданні деким нормам імперативного характеру, щоб змусити відповідні державні органи створити адекватні умови для допомоги особам, звільненим з місць позбавлення волі. Також, необхідно вдосконалити систему реінтеграційних заходів шляхом створення відповідних центрів в кожній області та встановлення контролю за їх діяльністю.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про пробацію: Закон України від 01.01.2020 р. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-19> (дата звернення: 05.04.2020).

2. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк: Закон України від 20.01.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3160-17> (дата звернення: 20.03.2020).

3. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19> (дата звернення: 05.04.2020).

4. Офіційний сайт Міністерства Юстиції. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_7818 (дата звернення: 01.04.2020).

5. Типове положення про будинок нічного перебування від 12.05.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0475-06> (дата звернення: 25.03.2020).

6. Виртосу І. Як повернутися до суспільства, або Про соціалізацію екс-засуджених. *Офіційний сайт новин «Українська правда»*. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2014/09/2/179511/> (дата звернення: 03.04.2020).

ОБ'ЄКТИВНІ ОЗНАКИ СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ «ЖОРСТОКЕ ПОВОДЖЕННЯ З ТВАРИНАМИ»

Козлова А. В.

Студентка II курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Бондаренко О. С.

к. ю. н., старший викладач кафедри КПДС ННІ права

Сумського державного університету

Враховуючи актуальність питання інтеграції України до Європейського Союзу, надзвичайно важливою є тема імплементації міжнародних стандартів до вітчизняного законодавства. Європейське суспільство приділяє багато уваги обов'язку гуманного ставлення до тварин на законодавчому рівні, що свідчить не лише про високі моральні цінності суспільства, а й про відчуття відповідальності перед навколишнім середовищем.

Диспозицією статті 299 Кримінального кодексу України (далі – ККУ) встановлено, що злочини визначається саме жорстоким поведженням з тваринами. Поняття жорстокого поведження не розкривається ККУ, що виявляє певну неточність у тих чи інших злочинних діях. В юридичній науці існує багато поглядів на поняття жорстокості, зокрема Ф. Р. Асціоне вважає що жорстокість це «неприйнятна в суспільстві поведінка, унаслідок якої особа умисно завдає нестерпний біль, страждання, стрес і (або) смерть тварині» [1, с. 54]. Поняття жорстокого поведження з тваринами регламентується Законом України «Про захист тварин від жорстокого поведження» від 21 лютого 2006 р.: «знущання над